U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **A. H.,** proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje,** se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2010, č. j. 5155/RR/2008-22, vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové, ve věci námitky podjatosti uplatněné žalobkyní proti soudcům Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Janu Rutschovi, JUDr. Pavlu Kumprechtovi a Mgr. Heleně Konečné,

takto:

Námitka podjatosti vznesená žalobkyní vůči soudcům Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Janu Rutschovi, JUDr. Pavlu Kumprechtovi a Mgr. Heleně Konečné **se odmítá.**

Odůvodnění:

Podáním ze dne 18. 6. 2010 doručeným Krajskému úřadu Královehradeckého kraje dne 30. 6. 2010 žalobkyně brojila proti rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 16. 4. 2010, č. j. 5155/RR/2008 – 22. Krajský úřad žalobu postoupil Krajskému soudu v Hradci Králové dne 16. 7. 2010.

Krajský soud usnesením ze dne 20. 7. 2010, č. j. 3 Na 63/2010 – 21, žalobkyni vyzval, aby ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení tohoto usnesení uvedla:

A) zda podáním ze dne 18. 6. 2010 mínila podat žalobu dle zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.") a pokud ano, zda se jedná o žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s., nebo o žalobu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. soudního řádu správního.

B) Pro případ, že žalobkyně chtěla podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, aby ve stejné lhůtě uvedla proti jakému odpůrci podání směřuje, označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobkyni, označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobkyni známy, označení výroků rozhodnutí, které žalobkyně napadá, žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů

považuje žalobkyně napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení navrhuje provést a návrh výroku rozsudku.

C) Pro případ, že žalobkyně chtěla podat žalobu na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, aby ve stejné lhůtě uvedla, proti jakému odpůrci podání směřuje, označení věci, v níž se žalobkyně ochrany proti nečinnosti domáhá, vylíčení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se žalobkyně dovolává, návrh výroku rozsudku.

V přípise ze dne 20. 10. 2010 žalobkyně krajskému soudu k bodu A) jeho výzvy sdělila, že v případě jejího podání ze dne 18. 6. 2010 se jedná o dvě žaloby, a to jak dle § 65 a násl. s. ř. s., tak i dle § 79 a násl. s. ř. s. K bodu B) výzvy krajského soudu žalobkyně uvedla, že všechny zde uvedené otázky mají své odpovědi již v podání ze dne 18. 6. 2010 a v obsahu listin spisu, ze kterého vzešlo i podání ze dne 18. 6. 2010. K bodu C) výzvy krajského soudu žalobkyně odkázala na to, co uvedla pod bodem A) a B) a uzavřela, že na všech svých řádně, důvodně a včas učiněných podáních v plném rozsahu trvá.

Usnesením ze dne 25. 10. 2010, č. j. 30 A 43/2010 – 26, krajský soud žalobkyni vyzval, aby do 2 týdnů od doručení tohoto usnesení zaplatila soudní poplatek za podání žaloby, který činí podle položky 14a bod 2 a) sazebníku soudních poplatků 2000 Kč.

Výzvou ze dne 25. 10. 2010, č. j. 30 A 43/2010 – 27, krajský soud žalobkyni vyzval, aby sdělila zda souhlasí, aby o věci samé rozhodl bez jednání, poučil ji o možnosti namítat podjatost soudce, soudních osob, tlumočníka nebo znalce a o složení senátu jež bude ve věci rozhodovat.

V podání ze dne 29. 11. 2010 žalobkyně požádala o osvobození od soudních poplatků, ustanovení zástupce z řad advokátů a dále vyjádřila nesouhlas s tím, aby o věci samé soud rozhodl bez jednání a namítla podjatost senátu 30 A krajského soudu v oznámeném složení.

Krajský soud usnesením ze dne 1. 12. 2010, č. j. 30 A 43/2010 – 30, žalobkyni vyzval, aby ve lhůtě 2 týdnů od dne doručení tohoto usnesení upřesnila důvody, pro které vznesla námitku podjatosti soudců senátu 30 A Krajského soudu v Hradci Králové, tedy JUDr. Jana Rutsche, JUDr. Pavla Kumprechta a Mgr. Heleny Konečné.

Žalobkyně na tuto výzvu reagovala podáním ze dne 31. 1. 2011 v němž uvedla, že trvá na svém podání ze dne 29. 11. 2010, které je podle svého obsahu také řádně, důvodně a včas podanou námitkou podjatosti senátu 30 A Krajského soudu v Hradci Králové s návrhem na vyloučení soudců tohoto senátu z projednávání a rozhodnutí nejenom této věci, neboť se zřetelem na jejich poměr k účastníkům je dán důvod pochybovat o jejich podjatosti. Proto je podle žalobkyně důvodné přikázat věci jinému než místně příslušnému krajskému soudu, protože „byť jen úplným obsahem spisů vedených krajským soudem, v nichž jako účastník vystupuje žalobkyně, je spolehlivě a nevyvratitelně prokázáno, že je tu důvod pochybovat nejenom o jejich nepodjatosti, ale i o dlouhodobé, systematické snaze způsobit žalobkyni v těchto věcech co nejvyšší škody prokazatelně nezákonnými, protiústavními a zcela účelovými postupy a rozhodnutími, kterými je prokazatelně a nevyvratitelně ohrožena důvěra v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.“

Soudci Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jan Rutsch, JUDr. Pavel Kumprecht a Mgr. Helena Konečná ve vyjádření k vznesené námitce podjatosti shodně uvedli, že se necítí být podjatými a není jim známa žádná skutečnost, ze které by mohl vyplynout důvod případných pochybností o jejich nepodjatosti.

Nejvyšší správní soud shledal žalobkyní vznesenou námitku podjatosti pozdě podanou.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. *soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s., *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

Podjatost soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost soudce tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezaujatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako jednoho z pilířů demokratické společnosti. Tak, jak zákon příslušnost soudu a soudce v určité věci stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu (soudci) příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě. Jen za dodržení těchto pravidel bude zachována a naplněna ústavní zásada zákazu odnětí věci zákonnému soudci (čl. 36 odst. 1 věta první Listiny základních práv a svobod). Námitka musí být uplatněna ve lhůtě uvedené v § 8 odst. 5 s. ř. s., přičemž k později uplatněné námitce se nepřihlíží.

Žalobkyně námitku podjatosti vznesla v návaznosti na výzvu krajského soudu, která byla vydána podle § 51 odst. 1 s. ř. s. k udělení souhlasu či nesouhlasu s projednáním věci samé bez jednání a v níž byla žalobkyně poučena o složení senátu, který bude ve věci rozhodovat. Nejvyšší správní soud se zabýval otázkou, zda jde o námitku uplatněnou včas, tedy do 1 týdne ode dne, kdy se účastník o podjatosti dozvěděl, či námitku pozdě podanou. V druhém případě by taková námitka musela být pro opožděnost odmítnuta. Pro posouzení věci bylo tudíž podstatné, kdy byla doručena stěžovatelce výzva soudu ze dne 25. 10. 2010, č. j. 30 A 43/2010 – 27, v níž soud m. j. poučil stěžovatelku o složení senátu, jež bude věc rozhodovat a o možnosti vznést námitku

podjatosti soudců, a zda v návaznosti na její doručení vznesla stěžovatelka námitku podjatosti včas.

Podle § 42 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), *nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení.*

Podle § 49 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř."), *nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, písemnost uloží a adresátu zanechá vhodným způsobem písemnou výzvu, aby si písemnost vyzvedl. Nelze-li zanechat výzvu v místě doručování, vrátí doručující orgán písemnost odesílajícímu soudu a uvede, ve který den nebyl adresát zastižen. Odesílající soud vyvěsí na úřední desce výzvu k vyzvednutí písemnosti u soudu.*

Podle § 49 odst. 4 o. s. ř., *nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky. Není-li takové schránky, písemnost se vrátí odesílajícímu soudu a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce soudu.*

Nejvyšší správní soud shledal, že v posuzované věci doručující orgán při doručení předmětné výzvy postupoval zcela v souladu se shora citovanými ustanoveními občanského soudního řádu. Z doručenky totiž vyplývá, že doručující orgán žalobkyni nezastihl, a proto dne 4. 11. 2010 uložil obálku obsahující výše uvedenou písemnost a zanechal žalobkyni výzvu, aby si zásilku vyzvedla. Na doručence je dále uvedeno datum vložení do domovní schránky dne 16. 11. 2010.

S ohledem na ustanovení § 49 odst. 4 o. s. ř. přitom není okamžik vložení písemnosti do domovní schránky relevantní pro určení data doručení písemnosti. Rozhodující je uplynutí lhůty deseti dnů ode dne, kdy byla písemnost připravena k vyzvednutí. Takto určený okamžik nastoupení fikce doručení je zcela jednoznačný a nezávislý na okolnostech, které mohou doručujícímu orgánu zabránit v bezodkladném vložení písemnosti do schránky (např. pracovní doba pošty).

Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že žalobkyni byla zásilka obsahující předmětnou výzvu uložena a připravena k vyzvednutí na poště 507 43 Sobotka dne 4. 11. 2010 a od tohoto dne počala plynout desetidenní lhůta podle § 49 odst. 4 o. s. ř. Tato lhůta uplynula v neděli 14. 11. 2010, posledním dnem lhůty tak bylo pondělí 15. 11. 2010, neboť podle § 40 odst. 3 s. ř. s., platí, že připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Je tedy třeba vycházet z toho, že dnem 15. 11. 2010 se shora uvedená výzva krajského soudu považuje za doručenou, i kdyby se o tom žalobkyně nedozvěděla.

Podle § 40 odst. 1 s. ř. s. *lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin.*

Podle § 40 odst. 2 s. ř. s. *lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje s dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.*

Jak již bylo výše uvedeno, v posuzované věci je třeba vycházet z toho, že výzva krajského soudu byla žalobkyni doručena v pondělí dne 15. 11. 2010. Nejvyšší správní soud má za to, že právě v tento den (v den doručení výzvy soudu) se žalobkyně dozvěděla o důvodech, v nichž spatřuje podjatost soudců Krajského soudu v Hradci Králové, neboť se dozvěděla o složení senátu, který bude ve věci rozhodovat. Lhůta jednoho týdne k podání námitky podjatosti tak počala běžet v úterý dne 16. 11. 2010 (§ 40 odst. 1 s. ř. s.) a skončila v pondělí dne 22. 11. 2010 (§ 40 odst. 2 s. ř. s.).

Podle § 40 odst. 4 s. ř. s. *lhůta je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak.*

K zachování lhůty pro podání námitky podjatosti bylo třeba, aby nejpozději dne 22. 11. 2010 byla námitka podjatosti předána soudu, nebo soudu zaslána prostřednictvím držitele poštovní licence, popř. zvláštní poštovní licence, anebo předána orgánu, který má povinnost podání doručit. Z obsahu spisu však vyplývá, že námitka podjatosti byla podána u krajského soudu prostřednictvím faxu až dne 29. 11. 2010, tedy opožděně.

Ostatně i pokud by za datum doručení výzvy krajského soudu bylo považováno úterý dne 16. 11. 2010, kdy byla písemnost vložena po marném uplynutí lhůty k jejímu vyzvednutí do domovní schránky stěžovatelky, byla by námitka podjatosti rovněž podána opožděně, neboť týdenní lhůta k jejímu podání by skončila v úterý dne 23. 11. 2010.

Nejvyššímu správnímu soudu tak nezbylo než vznesenou námitku podjatosti odmítnout jako opožděnou podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud dodává, že i kdyby se v daném případě nejednalo o námitku podjatosti vznesenou opožděně, nebylo by možno jí vyhovět, neboť by se jednalo o námitku nedůvodnou. K vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci může totiž dojít teprve tehdy, je-li evidentní, že vztah soudce k dané věci k účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude schopen nezávisle a nestranně rozhodovat. Tak tomu však v posuzované věci není.

Je třeba uvést, že žalobkyně neuvádí žádný konkrétní důvod či skutečnost, ze které by vyplývala možná podjatost uvedených soudců. Z vznesené námitky podjatosti lze dovodit, že podjatost soudců Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jana Rutsche, JUDr. Pavla Kumprechta a Mgr. Heleny Konečné žalobkyně patrně spatřuje v jejich předchozím procesním postupu v jiných věcech.

Z ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. sice plyne, že jedním z důvodů pro vyloučení soudců je skutečnost, že se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu

nebo v předchozím soudním řízení, musí jít však o totožnou věc. Taková situace však v posuzované věci nenastala. Lze přitom odkázat i na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publikováno pod č. 53/2004 Sb. NSS, v němž bylo jasně vyloženo, že „předchozím soudním řízením" není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků. Ostatně z poslední věty § 8 odst. 1 s. ř. s. jednoznačně vyplývá, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Ani předchozí procesní postup výše zmíněných soudců Krajského soudu v Hradci Králové, nemůže být legitimním důvodem, který by mohl znamenat jejich vyloučení z projednávání a rozhodování ve věci. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení žalobce o nespravedlnosti vedení řízení, které zpochybňovat jistě lze. K tomu však slouží opravné prostředky a nikoli námitka podjatosti. Existence odlišných názorů žalobkyně na věc pak s podjatostí soudce nemá nic společného.

Lze tedy uzavřít, že námitka žalobkyně je opožděná a neobsahuje ani žádné skutečnosti, které by bylo možno podřadit pod důvody podjatosti a ani z vyjádření shora jmenovaných soudců Krajského soudu v Hradci Králové neplyne nic, z čeho by bylo možno pochybovat o jejich nepodjatosti; tyto skutečnosti nevyplynuly ani ze soudního spisu.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu